

Ing. Martin Kolník VELES

www.kolnik.sk

telefón: 0908 166 522

hodnotenie drevín, arboristika

e-mail: kolnik.veles@gmail.com

DENDROLOGICKÝ PRIESKUM DREVÍN

**hradný vrch hradu Krásna Hôrka
časť - plocha pod ATČS a prístupovou cestou**

Dátum spracovania: január 2021

Ing. Martin Kolník zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb pre vyhotovenie dokumentácie ochrany prírody pre vybrané druhy dokumentácie ochrany prírody a krajiny podľa § 55 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny pod číslom F-77/2009.

1. ÚČEL

Účelom dokumentu je zhodnotenie aktuálneho stavu drevín a porastu na vyznačenej lokalite pod plánovanou stavbou ATČS a prístupovou cestou ku tejto stavbe v severovýchodnej časti hradného vrchu hradu Krásna Hôrka.

2. METODIKA A SPRACOVANIE

Metodika inventarizácie a hodnotenie drevín:

- Zhotoviteľ pri terénnych prieskumoch mal k dispozícii vytlačené mapové podklady z .dwg formátu. V mapových podkladoch boli niektoré stromy zamerané.
- **Inventarizačná tabuľka stromov obsahuje nasledovné údaje:**
číslovanie stromov: stromy boli číslované tak ako sa robil prieskum. Stromy sú značené ako bodové prvky, porasty krov ako polygón

dendrologické parametre:

- *obvod kmeňa* bol odmeraný pásmom vo výške 1,3m. Veličina je udávaná v cm. Údaj bol zaokrúhľovaný smerom nahor. Obvod kmeňa sa určoval i u viackmenných stromov, a to buď bol meraný každý kmeň daného stromu samostatne, meraný vo výške 130 cm (resp. v prsnej výške), alebo v prípade priameho kmeňa s rozkonárením vyššie, ale nebolo možné pre rozkonárenie merať vo výške 130cm, je na túto skutočnosť upozornené v podobe poznámky - mpr – údaj v cm (merané pod rozkonárením vo výške ___ cm). Tento údaj je využiteľný pri výpočte spoločenskej hodnoty dreviny.
- *priemer koruny* bol zisťovaný krokováním alebo odborným odhadom, údaje sú v metroch. pri asymetrickej korune sa vypočítava priemerný údaj dvoch kolmo na seba meraných údajov. Údaj bol zaokrúhľovaný smerom nahor. Tento údaj charakterizuje drevinu z hľadiska tvorby hmoty zelene v priestore a následne jej funkčnosti.
- *výška stromov* bola zisťovaná odborným odhadom. Udávaná je v metroch. Údaj je len orientačný a použiteľný napr. pri naceňovaní arboristických prác, alebo pri záťažových výpočtoch napr. WLA (Wind load analysis). Tento údaj charakterizuje drevinu z hľadiska tvorby hmoty zelene v priestore.

Stupeň poškodenia: udáva kondičný stav dreviny z hľadiska pôsobenia negatívnych činiteľov (antropogénny tlak, vplyv patogénnych organizmov). Pre hodnotenie kondičného stavu je zvolená stupnica 1-5, kde

- 1 – zdravý alebo ojedinelý výskyt pôvodcov ochorenia alebo drobné mechanické poškodenie
- 2 – výskyt húb a škodcov, dutiny malých rozmerov, čiastočné presychanie koruny, poškodenie dreviny alebo zníženie fyziologickej hodnoty v rozsahu 10-25%, stabilita nie je narušená (slabé poškodenie)
- 3 – koruna presychá, na kmeni sú väčšie dutiny prípadne vážnejšie mechanické poškodenie, alebo iným spôsobom znížená fyziologická hodnota v rozpätí 26-60% (stredné poškodenie)
- 4 - koruna je výrazne preschnutá, na kmeni prípadne na hlavných kostrových konároch sú veľké dutiny, plodnice húb, znížená je stabilita stromov, silné mechanické poškodenie, zníženie fyziologickej hodnoty nad 60%, (ťažké poškodenie)
- 5 – stromy usychajúce alebo suché, fatálny výskyt húb a škodcov, výrazne narušená stabilita stromu, strom v havarijnom stave.

spoločenská hodnota stromov: vypočítaná bola na základe platnej vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky 492/2006 Z.z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Na základe obvodu kmeňa bola stanovená základná hodnota drevín podľa druhu a typu dreviny, ktorá bola následne prepočítaná prirážkovými indexmi podľa charakteristiky drevín. Spoločenskú hodnotu drevín ovplyvnili najmä

- dlhovekosť a krátkovekosť drevín (podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z.)
- zdravotný stav a vitalita stromov – na základe stupňa poškodenia

Poznámka: doplňujúca informácia ku stromu – o odstraňovaní stromu, ošetrovaní stromu alebo významnom defekte

Poznámka: Hodnotenie stromu je spracované iba vizuálne zo zeme, a odborným posúdením stavu dreviny. Vizuálnym posúdením nie je možné odhaliť skryté defekty, a tak isto nie je možné odhaliť poškodenia a defekty na koreňoch bez viditeľných príznakov na povrchu pôdy (plodnice húb, trhliny na pôde...). Hodnotenie vychádza z aktuálneho stavu stromu v čase obhliadky a zahŕňa všetky nadobudnuté poznatky hodnotiteľa v danom čase. Hodnotenie a návrh zásahov vychádza primárne zo zdravotného stavu, perspektívy a prevádzkovej bezpečnosti stromu a je spracované bez ohľadu na budúce využívanie záujmovej plochy.

3. VÝSLEDKY A HODNOTENIE

Počet hodnotených stromov je 14 kusov a 1 porast krov a náletu. Stromy ktoré neboli zamerané – chýbali v mapových podkladoch, sa do podkladov zanášali orientačne. Pred začatím stavebných prác je potrebné tieto stromy geodeticky zamerať. Stromy kolidujúce so stavbou budú určené na výrub. Stromy dotknuté stavbou musia byť posúdené a zhodnotiť certifikovaným arboristom ich ponechanie. Dotknuté stromy sú tie, pri ktorých stavebné práce zasahujú do okapovej línie koruny.

Stromy v danej lokalite sú všetko jedného druhu a to borovica lesná. Vekovo a aj zdravotne sú približne rovnaké. Porast – podrast pod borovicami je hrabový s prímiesou liesky. Orientačne 30% lieska výška do 4m, a 70% hrab s výškou do 3m. Podrast je z náletu. Borovice odhadujem ako umelo vysadené.

Poznámka: Zoznam relevantných arboristických certifikátov: ETW -European tree worker, ETT – European tree technician, ISA certified Arborist alebo ČCA – český certifikovaný arborista minimálna úroveň stromolezec.

4. NÁVRH NA ZÁSAHY

Výruby:

Na okamžitý výrub z hľadiska zlého zdravotného stavu alebo neperspektivity, nieje určený žiaden strom. Na výrub z hľadiska kolízie so stavbou sú určené stromy na základe presne vytýčenej stavby a prístupovej cesty, vrátane priestoru pre zemné a stavebné úpravy. Sú to č. 1; 4; 8; a 9. Z plochy porastu je potrebné odstrániť 147m².

V prípade odstraňovania drevín je potrebné dostatočne včas požiadať o ich výrub kompetentný orgán ochrany prírody. Hodnotu za ktorú je potrebné realizovať náhradnú výsadbu určí orgán ochrany prírody. Maximálne však do výšky spoločenskej hodnoty odstraňovaných drevín. Napriek tomu, že zákon to jednoznačne nekonkretizuje, odporúčam viac investovať do ošetrovania zostávajúcich drevín, alebo drevín ktoré určí pracovník kompetentného úradu, a náhradnú výsadbu vysádzať len v primeranom množstve. Zahusťujúca náhradná výsadba a následná neúdržba, alebo neodborná údržba sa podpisuje na zlom zdravotnom stave nielen novo vysadených stromov, ale aj ostávajúcich.

Ošetrovanie drevín:

Po ukončení výrubov a zrealizovaní stavebných prác na ploche, je potrebné ostávajúce dreviny skontrolovať, a v prípade poškodenia ošetriť. Ošetrovanie drevín je potrebné zveriť certifikovanému arboristovi (ETW -European tree worker, ISA certified Arborist. alebo ČCA – český certifikovaný arborista úroveň stromolezec), alebo odbornej arboristickej firme pracujúcej minimálne podľa normy STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie, a arboristického štandardu rez stromov, ktorá má aspoň jedného certifikovaného arboristu. Je to preto, aby sa predišlo neodborným zásahom poškodzujúcim dreviny. Štandardne sa rany po orezoch nezatierajú!

5. VŠEOBECNÁ OCHRANA DREVÍN PRI STAVEBNEJ ČINNOSTI

V prípade stavebnej činnosti na ploche je potrebné riadiť sa arboristickým štandardom – Ochrana drevín pri stavebnej činnosti. (Štandard je voľne stiahnuteľný z priloženého odkazu)

Pre stanovenie ochranných pásiem stromov je potrebné sa riadiť arboristickým štandardom – ochrana drevín pri stavebnej činnosti.

Chránený koreňový priestor stromov sa ohradí pevnou a neprenositeľnou konštrukciou.

V rámci tohto ochranného pásma sú nepripustné akékoľvek zásahy do koreňového priestoru – výkopy, násypy, zvyšovanie alebo znižovanie terénu, ale aj prekytovanie rotačnými kypričmi. Vážne poškodzujú korene stromov. Prípadné nutné zásahy v chránenom koreňovom priestore, sú prekonzultované s certifikovaným arboristom, Tieto práce môžu prebiehať iba na základe spolu s ním navrhnutých postupov. Tieto práce aj dozoruje. (relevantné certifikáty: ETW european tree worker, ISA certified arborist, ČCA –Český certifikovaný arborista minimálne úroveň stromolezec ideálne úroveň konzultant).

Pri prejazdoch ťažkých mechanizmov v koreňovom priestore drevín (priestor od päty kmeňa, po obvod koruny), tento by mal byť chránený pred zhutnením vysypaním hrubej vrstvy mulču cca 20cm. Detailnejšie vid' štandard - Ochrana drevín pri stavebnej činnosti.

Tak isto v prípade ukladania inžinierskych sietí v koreňovom priestore, je potrebné aby IS boli ukladané pomocou pretlačok/vrtaním, alebo ručným kopaním tak, aby sa korene stromov nepoškodzovali.

Korene stromov ktoré sú dlhoveké, by mali byť maximálne chránené. Tieto stromy majú väčšiu spoločenskú a ekologickú hodnotu ako stavebné prvky alebo inžinierske siete.

Je nepripustné skladovať stavebný materiál alebo suť, parkovať mechanizmy, vylievat' vodu po čistení stavebných mechanizmov a pod... pod stromami – v chránenom koreňovom priestore stromov.

Dôležitá je ochrana navrhovaných drevín od prípadnej trasy budovanej inžinierskej siete uložením protikoreňovej fólie typu ROOTBARIER do inžinierskej siete. Tento spôsob ochrany je veľmi účinný, pretože chráni aj korene ale aj siete pred poškodením, a to dokonca i v prípade potreby opravy poškodenej siete už po ukončení stavby (teda v rámci údržby).

Zostávajúce dreviny po prípadných výruboch je potrebné skontrolovať či nedošlo k poškodeniu pri výruboch alebo stavebnou činnosťou a v prípade potreby odborne (vid' STN 837010, a arboristický štandard – rez stromov) ošetriť certifikovaným arboristom.

V Prešove, 10.02.2021

Vypracoval: Ing. Martin Kolník

Literatúra

- STN 83 7010 Ochrana prírody, Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie, 2005
- Arboristický štandard – rez stromov (DOI: <http://dx.doi.org/10.15414/2015.9788055213644>)
- Arboristický štandard 2.– ochrana drevín pri stavebnej činnosti
(DOI: <https://doi.org/10.15414/2018.9788055218960>)